

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

AL DIRECȚIUNII GENERALE A PRESEI ȘI PROPAGANDEI

Nr. 17.

Joi, 7 Iulie 1938

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.
a) POLITICA EXTERNĂ:	
Presa belgiană	248
b) POLITICA INTERNĂ:	
Presa germană	248

	Pag.
c) ECONOMIE ȘI FINANȚE:	
Presa germană	248
" maghiară	248
d) DIVERSE :	
Presa germană	249
" cehoslovacă	249
" italiană	249
" greacă	249

	Pag.
II. POLITICA EXTERNĂ A POLONIEI	
Presa polonă	249
" franceză	250
" engleză	251
" germană	251
" iugoslavă	251

	Pag.
V. NEUTRALITATEA ELVEȚIEI	
Presa elvețiană	255
" germană	255
" franceză	255
" italiană	255

	Pag.
III. RAPORTURILE ITALO-IUGOSLAVE	
Presa italiană	252
" iugoslavă	252
" franceză	252
" bulgară	253
" elvețiană	253

	Pag.
VI. EVENIMENTELE DIN SPANIA	
Presa franceză	256
" italiană	257
" engleză	258
" germană	259

	Pag.
IV. ACORDUL FRANCO-TURC	
Presa franceză	254
" turcă	255
" iugoslavă	255

	Pag.
VII. PROBLEME EUROPENE	
Raporturile interbalcanice	259
Relațiile italo-germane	260
Datoriile externe ale Austriei	260
Situația Ungariei	260
Mica Înțelegere	261
Chestiunea slovacă	261

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

POLITICA EXTERNĂ

Presa belgiană.

LE MESSENGER DE BRUXELLES din 26 Iunie, în legătură cu chestiunea relațiilor economice dintre Belgia și România, se ocupă de declarațiile noului ministru al României la Bruxelles, d. Rădulescu-Mehedinți. Intre altele scrie:

„D. Rădulescu-Mehedinți s'a îngrijit înainte de toate să lămurească opinia publică asupra evoluției politice al cărei teatru a fost țara sa, fără ca ordinea publică să fi fost prea turburată. România va înțelege într'o zi ce datoroște Regelui ei.

„Acesta n'a arătat oare lumii întregi binefacerea instituției monarhice capabilă în ceasurile cele mai grave să scape țara de cele mai zadarnice și cele mai sordide competițiuni politice?

„Vom vedea cu satisfacție, că departe de a suferi de noua stare de lucruri din România, interesele Belgiei vor găsi, d'impotrivă, garanții mai bune. România este mai mult ca niciodată deschisă produselor belgiene. Guvernul și oamenii noștri de afaceri trebuie să găsească mijloacele de a desvolta schimburile cu această țară de care ne leagă atâtea amintiri comune“.

POLITICA INTERNĂ

Presa germană.

Ziarele germane din 6 Iulie acordă o largă publicitate proclamației guvernului român, privind bilanțul activității desfășurate și programul de viitor.

VOELKISCHER BEOBACHTER publică manifestul în rezumat sub titlul: „Reorganizarea României“ Vastul program de refacere al guvernului Miron Cristea.

Ziarul subliniază realizările guvernului pe terenul administrativ, financiar, economic, agricol, precum și în domeniile sănătății publice și comunicațiilor.

Este relevată în mod special acțiunea privitoare la industria apărării naționale, menită să asigure în caz de războiu independența României.

BERLINER TAGEBLATT evidențiază pasagiul referitor la politica noastră externă, care urmează linia sa tradițională.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa germană.

NEUE FREIE PRESSE din 22 Iunie publică o corespondență din București, în care se ocupă de bugetul României. Intre altele scrie:

„Bugetul României pe anul 1937/938 s'a încheiat echilibrat, grație egalării cheltuielilor și a veniturilor.

În urma treptatei refaceri a finanțelor s'a reușit pentru a treia oară să se încheie bugetul fără deficit“.

NEUE FREIE PRESSE din 1 Iulie, ocupându-se într'o corespondență din București de recolta României, scrie:

„În anul acesta România se poate bizui pe o recoltă, cum nu s'a mai înregistrat de un deceniu, atât în ce privește cantitatea, cât și calitatea grâului.

„Este un fapt îmbucurător că și micii proprietari au realizat excedente.

„Reforma agrară a dat țăranului român pământ, făcându-l independent. Astfel, s'au creat condițiunile unui sănătos zel de producțiune. Legea conversiunii l-a scăpat de datoriile pe care altfel nu le-ar fi putut plăti. Urmarea a fost un zel de producție mărit și procurarea treptată și precaută de animale și unelte. Rezultatul proeminent al recoltei din anul curent se datorește îmbunătățirii gospodăriei micului proprietar.

„Dar țăranul român tot mai este la discreția intermediarilor. El, producătorul, obține cea mai mică parte din câștig. Ceea ce țăranul vinde cu o mie de lei, este vândut de marele negustor cu trei mii de lei, iar de detailist cu șase mii.

„Astfel și în anul acesta de recoltă excelentă, țăranul va încasa un câștig mic, care nu este în raport cu cheltuielile avute Cercurile inițiate își dau seama că este arzătoare problema organizării de credite și cooperative agricole și crearea de silozuri moderne. Este însă un drum lung dela recunoaștere până la realizarea riguroasă a măsurilor necesare. Dar nu este timp de pierdut. Astfel țăranul va pierde tragerea de inimă abia trezită și va cădea din nou în starea de indiferență în care s'a aflat secole întregi.

„La aceste griji interne vin să se adune grijele de valorificare ale excedentului de recoltă, dată fiind scăderea continuă a prețurilor pe piața mondială.

„Dacă totuși, dat fiind situația expusă mai sus, există oarecare speranțe cu privire la o posibilitate de valorificare satisfăcătoare a excedentului recoltei, nu ne gândim numai la consumatorii permanenți: Germania și Italia, care anul acesta au avut recolte slabe, ci și la Franța, care va trebui să îmbunătățească calitatea recoltei sale. De asemenea ne gândim la Anglia, dela ale cărei străduințe vădite pentru o realizare mai strânsă a raporturilor politice și economice cu statele balcanice, se așteaptă un efect favorabil, în primul rând pentru România“.

Presa maghiară.

OST-KURIER BUDAPESTE din 1 Iulie, sub titlul: „Enorma lichiditate de bani din România“, publică o corespondență din București, în care scrie între altele:

„Ani de zile s'a socotit exclus să se poată plasa un împrumut pe piața română.

„În ultimele luni s'a produs însă o evoluție care a deschis larg ușile spre capitalul pe termen scurt. Această schimbare a determinat-o faptul că finanțele de Stat sunt ținute de aproape doi ani în ordine. S'a adăugat la aceasta un al doilea factor important, de natură tehnică: la bănci s'au strâns sume mari care nu sunt întrebuintate. Mijloacele băncii au mai crescut apoi prin faptul că Banca Națională Română nu mai acordă în mod atât de ușor devize.

„Ministrul de finanțe și-a dat seama de această situație, spunându-și că a venit acum momentul să-și procure credite pe termen scurt“.

DIVERSE

Presa germană.

NEUES WIENER JOURNAL din 26 Iunie publică o corespondență din București, în care se ocupă de obiceiurile vechi din Transilvania. Astfel descrie târgul de fete de pe muntele Găina.

„Moșii, scrie ziarul, acest popor de ciobani simpli și harnici, trăiește o viață singuratecă. Optzeci la sută din ei n'au văzut niciodată o cale ferată, o mașină, nici decum un oraș modern. Tinerele fete și flăcăii, dat fiind pădurile mari, nu prea au ocazia să se cunoască. Dar există o metodă originală de remediu.

„Odată pe an fiecare se îmbracă în haine de sărbătoare, își încarcă lucrurile de valoare și se duce pe muntele Găina. Târgul începe cu o horă a fetelor și flăcăilor. Restul urmează repede. Câteva priviri, daruri și apoi logodna“.

Presa cehoslovacă.

PRAGER PRESSE din 26 Iunie publică un articol, în care se ocupă de „Straja Țării“. Arată că această organizație urmărește scopul să dea noii generații române o educație în spiritul unității geografice, dar și sociale.

„Conducătorul acestei mișcări, scrie ziarul, este Regele Carol. Această organizație a tineretului numără astăzi 1.376.000 de membri. Principele moștenitor, Mihai, este membru activ al acestei mari organizații“.

Presa italiană.

L'ORA (Palermo) din 22 Iunie publică o corespondență din România, privitoare la viața și aspectul pitoresc al Bucureștilor, în care descrie viața studențimii, manifestările artistice, teatrale și muzicale ale Capitalei.

Articolul semnat Maddalena Viganti, scoate în relief contrastul dintre tradiționalismul oriental al Bucureștiului și spiritul arhi-modern al unora din aspectele lui.

Presa greacă.

Ziarele grecești din 1 Iulie au avut a se ocupa, de cece ce ele numesc „manifestări ale Elenismului în România“.

Una dintre aceste manifestări a fost sfințirea noii biserici grecești din Bazargic.

Răspânditul cotidian ELEFTHON VIMA o comentează astfel:

„Elenismul s'a îmbogățit, la prietena noastră România, cu o frumoasă biserică de marmoră, aceea a comunității dela Bazargic, a cărei inaugurare a avut loc acum o lună, cu toată solemnitatea, în prezența personalităților oficiale grece și române.

„Pe același loc pe care se găsea sub regimul turc o mică biserică, a fost ridicată biserică „Adormirea Maicei Domnului“. Acest fapt constituie o nouă manifestare a vitalității și a credinței în religia părinților noștri, ceea ce face cinste membrilor comunității susmenționate.

„Românii din această regiune, apreciind cultura și lealitatea Grecilor, au exprimat cu prilejul acestei sărbători admirația lor pentru faptul că în împrejurări financiare dificile, comunitatea n'a șovăit să construiască biserică și să ducă la capăt opera de pietate și de credință.

„Cu prilejul ceremoniei inaugurării au fost auzite cuvinte călduroase și sincere asupra legăturilor de prietenie greco-române și asupra comunității de sentimente în efortul civilizației.

„A doua manifestare a fost aceea a vizitei în România a prof. Alexandru Philadelphus, directorul Muzeului Național de Antichități din Atena, care, în afara conferințelor pe care le-a ținut la București și care au dat distinsului oaspe prilejul de a sublinia amicitia greco-română, a avut inițiativa a două ceremonii: aceea a depunerii unei cununi de lauri atenieni pe mormântul dela Drăgășani, al eteriștilor greci și aceea a depunerii unei cununi asemănătoare pe mormântul lui Eminescu“.

Ziarele au relatat pe larg aceste manifestări. ELEFTHON VIMA, care dedică României, și în deobște relațiilor româno-grece, un interes mai viu, a publicat o lungă corespondență din București, cu privire la vizita d-lui Philadelphus, subliniind că „lumea artelor și literelor, precum și societatea românească au salutată cu o simpatie foarte sinceră pe distinsul arheolog grec“, și că, „în jurul persoanei d-lui Philadelphus s'a făcut o largă mișcare greco-română“.

Dând o amplă descriere a ceremoniei dela Drăgășani, ziarul atenian relevă că Ministerul de Interne român a dat tot sprijinul pentru ca această comemorare să fie sărbătorită cu toată solemnitatea. Ziarul socoate că e de datoria sa să facă cunoscută opiniei publice grecești primirea caldă și frățească al căror obiect au fost oaspeții greci, la Drăgășani, precum și gestul de deosebită delicatețea al guvernului român, care a socotit că e o obligație pentru el de a sprijini inițiativa profesorului Lambrino dela Universitatea din București, de a restaura monumentul grec dela Drăgășani.

POLITICA EXTERNĂ A POLONIEI

Presa polonă.

POLSKA SBROJNA, organul armatei, scrie următoarele cu privire la vizitele oficiale în țările baltice ale generalului Stachiewicz, șeful statului major general polon:

„În epoca turbure actuală, schimburile de vederi între șefii de state majoare, asupra problemelor militare de actualitate, prezintă o mare însemnătate. Schimbul acesta de vederi este cu atât mai important cu cât va avea loc

între reprezentanții forțelor armate ale unor țări unite prin legături de amicitie întemeiate pe tradiții isvorite nu numai din lupte, ci și din tendințe politice esențiale asemănătoare și din relații amicale.

„Generalul Stachiewicz se duce în străinătate pentru a câștiga amicitii sau aliați, căci amicitia există de mult și ea a fost încercată și călătită în foc, ci pentru a exprima sentimentele de amicitie și bună camaraderie militară care caracterizează în mod sincer relațiile dintre armata

poloneză și forțele armate ale Estoniei, Finlandei și Letoniei“.

GAZETA POLSKA din 6 Iulie consacră articolul său de fond principiilor politicii externe polone dusă de d-l Beck, ministrul Afacerilor Străine.

Ziarul constată: „Astăzi orice străin de bună credință cunoaște bine politica externă a Poloniei, contrar celor ce se petreceau în primii ani după refacerea Statului Polon. Înainte de toate politica externă a Poloniei este independentă, nefiind instrumentul intereselor străine și servind numai propriile interese ale națiunii polone, al cărei viitor strălucit este asigurat.

„După declarațiile d-lui ministru Beck, Polonia nu este atașată nici unei doctrine internaționale, ea nu se orientează după simpatie-sau antipatie spre oarecare regimuri politice și nu vrea să se înfeudeze în blocuri sau tabere adverse. Polonia nu este un Stat tampon. La Nord ea se sprijină pe Marea Baltică, iar la Sud pe Carpați. Politica externă polonă este prin excelență pacifică. Considerând Statul actual drept un minimum de justiție internațională ce i se datora, Polonia a respins și va respinge totdeauna orice idee care ar tinde la diminuarea teritoriului său sau a drepturilor sale internaționale. Totuși, dacă ea ar fi obligată să facă război, ea ar susține ideea unei noi reconstrucții europene, în conformitate cu dreptul națiunilor de a decide de propria lor soartă. Gata de a apăra aceia ce posedă, Polonia nu va ataca pe nimeni, fără ea să fie provocată. Credincioasa cuvântului său, ea își va îndeplini întotdeauna angajamentele sale internaționale. Intreaga opinie publică polonă, cu toate divergențele de ordin intern, aprobă în unanimitate politica d-lui ministru Beck.

„Expunând aceste principii, autorul articolului citează recenta carte publicată de d-l ministru Beck, cuprinzând discursurile, declarațiile și interviewurile sale“.

Presă franceză.

LE TEMPS din 15 Iunie scrie în articolul său editorial:

„Vizita d-lui Beck, ministrul afacerilor străine al Poloniei, la Tallinn, este considerată în unele cercuri ca o primă etapă spre organizarea unei ordine noi în răsăritul european. Ar fi vorba de crearea unei zone de neutritate între Germania și Rusia Sovietică, prin gruparea strânsă a Statelor interesate la menținerea păcii în această parte a Continentului. S'ar pregăti prin urmare un front continuu dela Helsinki la București. Astăzi reluarea relațiilor diplomatice regulate între Varșovia și Kaunas, crează posibilități de înțelegere care nu existau până astăzi. De pe acum, Statele baltice Lituania, Letonia și Estonia sunt strânse unite printr'un pact de permanență solidaritate în ce privește politica externă. Miniștrii afacerilor străine acestor trei țări se întâlnesc în conferințe periodice, amintind acelea ale Micii Înțelegeri, pentru a proceda la examinarea situației internaționale și a problemelor afectând îndeosebi interesele celor trei națiuni.

„Principiile expuse în cursul întrevederilor dela Tallinn nu exclud eventualitatea unei grupări mai vaste, astfel cum este concepută la Varșovia.

„Ideea unui front continuu a puterilor noastre, dela Baltică la Marea Neagră, și care înțeleg să stea la o parte de orice lupte ideologice, ideea unei axe „Helsinki-București“, cum se zice astăzi, nu este nouă. Ea s'a ivit în manifestările amicitiei polono-maghiare și cu prilejul întăririi alianței polono-române.

„Teza pusă înainte este că realizarea ei ar fi nu numai o solidă garanție împotriva extinderii bolșevismului rus în Europa Centrală și Orientală, dar că ar constitui tot-

deodată cea mai solidă barieră contra expansiunii „Drang nach Osten“, germanice.

„Această teză poate fi apărută din punct de vedere teoretic, ea prezintă însă obeețiuni de fapt, cum ar fi de pildă relațiunile polono-cehe, și apoi sentimentul de independență dominant în statele baltice, care se ferece de o influență polonă, care cu timpul ar deveni covârșitoare“.

L'ACTION FRANCAISE din 17 Iunie, ocupându-se de activitatea diplomatică polonă, explică în termenii următori atitudinea luată de Polonia față de germania:

„În momentul de față Polonia nu se mai poate teme ca Berlinul și Moscova să încheie vreun acord din care ea să fie încăodată victimă. Totuși formidabilele ambițiuni ale Reichului subsistă și rămân evident pentru Varșovia un grav subiect de preocupare.

„Fără îndoială că sentimentul popular polonez este în ansamblul său ostil Germaniei. Dar dacă încă își are rațiunile ei, pe care rațiunea nu le cunoaște, rațiunea are și ea necesități față de care inima este adeseori nevoită să se închine. Polonia a răspuns deci avansurilor Germaniei, național-socialiste pentru a înlătura un pericol imediat. Ea a obținut astfel un răgaz, a câștigat timp — fapt care nu e neglijabil. E zadarnic să i-o reproșăm. Cu atât mai mult, cu cât slăbiciunea politicii noastre este în mare parte răspunzătoare de această evoluție. Funestul nostru pact cu Sovietele, care rămân pentru polonezi, cu sau fără dreptate, inamicul Nr. 1, absența noastră de reacțiune față de reocuparea Renaniei, au adus un mare prejudiciu relațiilor de prietenie dintre Paris și Varșovia. Alianța subsistă, ea n'a fost denunțată. Cum va juca ea în caz de conflict franco-german, care ar izbucni din cauza Cehoslovaciei? Să nu ne facem prea multe iluzii despre aceasta“.

LA RÉPUBLIQUE, cu aceeași dată, scrie:

„D-l Beck, continuă să dea curs marii sale idei: crearea între Germania și Rusia, a unei bariere formată de Finlanda, Estonia, Letonia, Polonia și România.

„Motivele colonelului Beck sunt de o claritate orbitoare. Polonia nu vrea să devie câmpul de bătaie între germani și ruși. România și celelalte puteri care ar forma bariera împărtășese același spirit.

„Dacă d-l Beck reușește, Rusia în cazul unui conflict ar fi complet izolată de Germania. Intervenția rusă s'ar reduce la o intervenție maritimă, de altfel prețioasă, de oarece s'ar produce pe căile urmate de minereul de fier suedez în Baltică. Aci o chestiune se pune. Adversarii d-lui Beck vor spune că este de acord cu Germania. Căci interesul Germaniei este tocmai de a localiza conflictul în Boemia. Pe de altă parte ea atrage în jocul ei o Românie, considerată de toți ca o pradă fatală a Germaniei din cauza petrolului său.

„Explicația acestei lipse aparente de logică este că Polonia, nu ține, ori cum s'ar petrece lucrurile, să fie în primul rând al învâlmășelii. Ea vrea dimpotrivă să-și prelungească neutralitatea la maximum pentru a trage din aceasta cât mai multe foloase. În concluzie, ea socotește îndepărtarea Rusiei, ca fiind condiția principală a menținerii păcii în Europa.

„Se mai poate însă în legătură cu vizita dela Tallinn, ca Polonia să urmărească constituirea unei mase de 55 milioane de suflete, al cărui centru ar fi Varșovia, înălțându-se astfel la nivelul Marilor Puteri. D-l Beck s'ar gândi de pe acum, la un Directoriu în cinci, în care și-ar avea locul“.

LE POPULAIRE din 19 Iunie explică astfel planul d-lui Beck al „blocului neutrilor“ pe care d-sa vrea să-l creeze dela Baltica la Marea Neagră.

„Pentru d. Beck nu mai există decât Europa colaboreării franco-britanice și aceea a axei Roma-Berlin. Nevoind, spune el, să aleagă între acestea două (în realitate acționează ca și cum ar fi ales), d. Beck se străduiește să creeze o a „treia Europă“, Europa țărilor neutre, blocul neutrilor dela Finlanda la România.

„Dar un ziar oficial polonez, EXPRESS PORANNY, pe care d. Beck îl inspiră direct, ne explică următoarele: „dela această a treia Europă începe Asia“.

„D. Beck exclude, de autoritate, Uniunea Sovietelor din Europa.

„Și în această Europă din care Uniunea Sovietică ar fi exclusă, raporturile forțelor ar fi, din acest fapt, profund modificate, dacă nu răsturnate, în avantajul axei Roma-Berlin.

„Politica d-lui Beck coincide astfel cu vederile statelor fasciste; blocul neutrilor este îndreptat deoparte împotriva Societății Națiunilor și pe de altă parte împotriva Uniunii Sovietelor“.

LE TEMPS din 5 Iulie, ocupându-se de politica Poloniei față de situația actuală în Europa Centrală și mai ales față de problema germano-ceshovaacă, scrie:

„Se știe că relațiile între Polonia și Cehoslovacia lasă mult de dorit și că încercările făcute pentru restabilirea încrederii între Polonia și Cehoslovacia, n'au dat până acuma rezultatele scontate.

„Nu este totdeauna ușor de a vedea clar în raporturile între Varșovia și Berlin, deoarece politica externă a Poloniei are uneori aspecte foarte schimbătoare.

„Oficial aceste raporturi bazate pe acordul polono-german din 1934 sunt excelente. De fapt însă opinia polonă nu poate rămâne nepăsătoare față de activitatea național-socialiștilor germani la Dantzig, unde se comportă ca și cum orașul liber ar face de pe acum parte integrantă din Reich.

„În fine, anexarea Austriei de către Germania a dat naștere la Varșovia la unele îngrijorări, Polonia fiind extrem de interesată la menținerea echilibrului în Europa Centrală. De aceea, o orientare nouă a acțiunii externe a guvernului din Varșovia, în sensul unei apropieri cu puterile din Europa Centrală și Orientală, ar apare în logica lucrurilor.

„Astfel se pot explica eforturile făcute în vederea stabilirii unui bloc de state deopotrivă interesate să reziste cricării expansiunii ruse și oricărei egemonii germane, bloc care s'ar întinde dela Baltică la Marea Neagră.

„Noi, am subliniat interesul legat de această idee, atunci când d. Beck a făcut o vizită oficială la Tallin, cu intenția de a obține aderarea statelor baltice la acest proiect. Acest demers nu pare a fi dat rezultatele dorite. Lituania și Letonia sunt potrivnice oricărei combinații de această natură. Pe de altă parte, statele scandinave și Finlanda, care se orientează tot mai mult spre o politică de neutralitate absolută, nu sunt dispuse să intre într-o grupare continentală, oricare ar fi ea.

„Prin urmare, proiectul constituirii unui front continuu dela Helsinki la București nu pare a avea, în prezent, sorți de reușită.

„Aceasta nu înseamnă însă că trebuie definitiv părăsit, de acei care socot că realizarea sa ar ridica o barieră solidă, atât împotriva bolșevismului rus, cât și împotriva expansiunii spre est a germanilor și ar permite Poloniei să joace un rol capital în politica generală a Europei, între blocul franco-britanic și blocul italo-german“.

Presa engleză.

DAILY TELEGRAPH din 25 Iunie publică o corespondență din Varșovia asupra întrevederilor avute de d. colonel Beck cu ambasadorii Angliei, Franței și României. Ziarul crede că în cursul acestor întrevederi au fost discutate diferite ipoteze în legătură cu un eventual conflict ceho-german.

„Polonia, scrie ziarul, are o alianță militară cu România, al cărui principal scop a fost totdeauna înțeles a fi alecătirea unei bariere comune împotriva oricărei încercări a trupelor sovietice de a pătrunde spre apus“.

MANCHESTER GUARDIAN din aceeași zi crede că înapoierea la Varșovia a d-lui Grydoswki, ambasadorul polon la Moscova și vizita generalului Stachewicz, șeful marului stat-major polonez, în Lituania, Estonia și Finlanda, explică politica de „cordon sanitar“ a guvernului polon.

Presa germană.

NEUES WIENER ABENDBLATT din 23 Iunie, sub titlul: „Paris-Varșovia“, publică o corespondență din Paris în care scrie între altele:

„Diferitele vizite și contra vizite dintre Varșovia și București și ultima călătorie a ministrului de externe al Poloniei în statele scandinave și Letonia, sunt puse la Paris în legătură cu presupuse planuri ale colonelului Beck, de a construi o barieadă împotriva primejdiei bolșevice dela Capul Nordului până la Marea Neagră,

„Franța este aliată cu Rusia, împotriva căreia se îndreaptă acțiunea polonă. Franța are tot interesul să deschidă rușilor drumul spre Europa Centrală și mai cu seamă spre Cehoslovacia, pentru a se despovăra ea acolo, pe când Polonia, dimpotrivă, vrea să împiedece acest lucru“.

Presa iugoslavă.

Comentând ultimele călătorii ale d-lui Beck, ministrul afacerilor străine al Poloniei, ziarul POLITIKA, din 27 Iunie scrie, într'un articol de fond, că d. Beck tinde la crearea unei „axe a neutralității“, ce s'ar întinde dela Helsinki și până la Ankara.

„Rolul noiei axe ar fi să asigure un maximum de securitate statelor care se găsesc în vecinătatea Germaniei și a Rusiei Sovietice, în caz de conflict între aceste două puteri“.



RAPORTURILE ITALO-IUGOSLAVE

Presa italiană.

Ziarele italiene dedică lungi articole conversațiilor care au avut loc la Veneția între d-nii Stoiadinovici, președintele consiliului de miniștri iugoslav și contele Ciano, ministrul de externe italian. Ele consacră de asemenea numeroase articole activității politice a cabinetului prezidat de d. Stoiadinovici și orientării pe care politica externă a Iugoslaviei a cunoscut-o sub regimul său.

LA STAMPA din 18 Iunie, constată că dela 25 Mai 1937, data încheierii acordului italo-iugoslav colaborarea celor două națiuni a devenit din ce în ce mai strânsă datorită faptului că „înțelegerea economică și politică dintre Italia și Iugoslavia se întemeiază pe o participare reală și reciprocă a celor două popoare”.

Ziarul descrie programul întrevederii care a ținut două zile, schimbul de vederi cu privire la problemele actuale, vizită celei de a XXI expoziție bienală dela Veneția și scurta vizită făcută de cei doi oameni de stat la Fiume. El reproduce apoi comentariile presei iugoslave și englezești cu privire la comunitatea de interes italo-iugoslave și la semnificația politică a întâlnirii.

POPOLO D'ITALIA cu aceeaș dată arată însemnătatea conversației de două ore care a avut loc între cei doi oameni de Stat în prezența d-lui Cristici, ministrul iugoslaviei la Roma și a d-lui Indeli, ministrul Italiei la Belgrad.

CORRIERI DELLA SERA din 19 Iunie, GAZETTA DEL POPOLO și POPOLO D'ITALIA din 22 Iunie și LAVORA FASCISTA din 25 Iunie, dedică lungi articole acestei întrevederi și semnificației politice pe care o prezintă pentru acțiunea de colaborare italo-iugoslavă în Europa Centrală.

Presa iugoslavă.

SAMON PRAVA din Belgrad, cu data de 19 Iunie, ocupându-se de întrevederea dela Veneția, publică un editorial sub semnătura d-lui M. Svetovski, în care scrie între altele:

„Deși călătoria d-lui Stoiadinovici are un caracter particular, totuși d-sa a fost întâmpinat la Veneția de contele Ciano, ministru de externe, care l-a salutat în numele guvernului italian. Cu ocazia acestor întrevederi care s'au desfășurat în două zile consecutive, a fost examinată situația politică europeană și bilanțul raporturilor italo-iugoslave în acești doi ani dela încheierea pactului binefăcător dela Belgrad.

„Nu numai prietenii ei și adversarii noștri au putut vedea astăzi, cât de activ este acordul, care a pacificat Adriatică, ce funcțiune internațională binefăcătoare îl are acest pact în momentul de față și cât de perfect este acordul între cele două regate.

„Italia și Iugoslavia, prin voința conducătorilor lor, au înțeles unde sunt interesele lor vitale și au urmat cu neclintire politica păcii internaționale.

„Aceasta este o axiomă pe baza căreia se pot construi noi perspective pentru viitor, mai apropiate de realitate și de necesitățile celor două popoare, strâns legate unul de altul.

„Autorii comentariilor din străinătate și toți amicii păcii, văd în întâlnirea amicală dintre d. Stoiadinovici și contele Ciano, numai o garanție pentru pace, fără a aștepta dela conversațiile venețiene nimic de adăugat la un pact, care înlătură războiul și garantează pacea”.

Presa franceză.

LA RÉPUBLIQUE din 18 Iunie, comentând rostul vizitei d-lui Stoiadinovici la Veneția, scrie:

„Întâlnirea la Veneția a contelui Ciano și a d-lui Stoiadinovici este de sigur mai puțin anodină decât pretindea o notă oficială iugoslavă.

„Actuala prezență a vameșului german la Brenner și la Dunăre, a fost fără îndoială una din preocupările celor doi interlocutori.

„Italia și Iugoslavia au astăzi un același vecin care răvnește spre Adriatică. De când cu încheierea Anschlussului, ele au devenit solidare. Această situație nouă a fost examinată la Veneția.

„Astăzi Italia își reia locul în Balcani, reușind să-și facă o aliată, din puterea care joacă astăzi rolul principal în sistemul balcanic.

LE PETIT JOURNAL din 18 Iunie scrie în aceeași chestiune:

„Se adeverește odată mai mult că marile națiuni europene, cu excepția Franței, se gândesc înaintea de toate să aplice liniile esențiale ale politicii zise „a realismului”.

„Să rezumăm situația:

„A intervenit într'adevăr, Anschlussul. Au mai intervenit oferte ale Angliei guvernului dela Belgrad, oferte foarte clare și care urmăresc un țel extrem de precis. Nu fără motive oamenii politici englezi și bancherii londonezi au oferit oamenilor politici și capitaliștilor iugoslavi de a le deschide mari credite.

„D. Mussolini vrea să aibe asigurarea că se poate bizui mai departe, pe lealitatea d-lui Stoiadinovici, pe politica de solidaritate italo-iugoslavă și pe credința guvernului iugoslav față de axa Roma-Berlin.

„Pentru noi francezii ar fi necesar să reamintim iugoslavilor, că am fost totdeauna alături de ei, în zilele bune ea și în cele rele”.

LE TEMPS în editorialul din 19 Iunie, ocupându-se de conversațiile italo-iugoslave dela Veneția, scrie între altele:

„Italia caută în Balcani sprijin și deuseuri care să le compenseze pe acele pierdute cu ocazia Anschlussului și vrea să se servească de apropierea cu Iugoslavia și de relațiile pline de încredere între Roma și Belgrad, pentru a-și desvolta, cu sorți de succes, acțiunea sa în aceste regiuni, unde trebuie să întrecă în viteză expansiunea germană.

„Ideea ar fi, ca prin intermediul Iugoslaviei, Roma să poată câștiga mai ușor de partea ei Bulgaria și chiar România.

„In ce măsură această politică italiană se poate împăca cu acțiunea generală a Micii Înțelegeri și a Înțelegerii Balcanice? Știm că statele din Balcani țin foarte mult la independența lor politică și economică și că sunt strâns grupate tocmai pentru a se sustrage dela orice tutelă directă sau indirectă a marilor puteri. Ele formează un bloc regional ale căror forțe asociate pentru apărarea intereselor lor comune nu sunt de neglijat.

„Ele vor să trăiască viața lor proprie, să reacționeze energic împotriva oricărei egemonii, fie italiană, fie germană și să rămână la o parte de rivalitățile marilor puteri oricare ar fi ele. Dacă politica inaugurată la Belgrad de d. Stoiadinovici și orientată totodată spre desvoltarea relațiilor economice cu Germania și cu Italia,

a creat posibilități pentru puterea fascistă, în concurență deschisă cu asociata sa național-socialistă în această regiune a Europei, nu trebuie să uităm totuși că acțiunea guvernului iugoslav actual este imitată prin comunitatea de interese a statelor din Balcani în ansamblul lor“.

JOURNAL DES DEBATS din 23 Iunie scrie între altele asupra întrevederii italo-iugoslave dela Veneția:

„Intrevederea dela Veneția accentuează spiritul de continuitate cu care este făcut pactul din 25 Martie 1937 și atmosfera de prietenie sub care se dezvoltă raporturile dintre Roma și Belgrad. Dar ea nu poate ascunde o realitate: economia iugoslavă este tributară exportului produselor sale agricole. Și acest export este legat pentru moment, în cea mai mare parte, de acorduri de clearing. Ori clearingul constituie un mijloc actual de presiune externă și un handicap pentru viitor, căci obligă piața de consumație și industria națională să se adapteze unui ritm artificial de importuri. Astăzi toate statele balcanice tind să se libereze de această dublă tutelă“.

Presă bulgară.

SLOVO din Sofia cu data de 20 Iunie, publică un articol în care face comentarii asupra întrevederii ce a avut loc între primul ministru iugoslav Stoiandinovici și contele Ciano, ministrul de externe al Italiei, căreia cercurile oficiale îi atribuie un caracter pur economic.

Ziarul adaugă:

„Dar lipsa la această întrevedere a unor specialiști experți nu permite să se creadă că elementul politic a fost exclus cu totul din conversații.

„Dimpotrivă, totul probează că între cei doi oameni de Stat a avut loc conversații cu un foarte important caracter politic.

„Raporturile dintre Belgrad și Roma care au fost multă vreme încordate, au fost puse prin încheierea acordului din 1937 puse pe baze cu totul noi.

Trecutul a fost lichidat și o nouă eră a început în raporturile dintre cele două State adriatice.

„Datorită libertății politice ce-a obținut-o în urma unei lupte îndelungate, și în dorința de a duce o politică externă independentă, d-l Stoiandinovici pășește cu foarte multă abilitate între cele două importante axe ale diplomației europene.

„Inșă de câteva săptămâni au început să apară la orizont fapte și pericole noi. Prezența armatei germane la Brenner și schimbările intervenite în raportul de forțe din Europa Centrală au ridicat o serie de probleme pentru cele două State, care au interese foarte mari acolo. Diplomația elastică a d-lui Stoiandinovici îi impune să caute și să mențină colaborări ce pot fi utile țării sale la un moment dat.

„Apreciind cordialitatea întrevederii dela Veneția și schimbul de amabilități, se poate spune că această colaborare iugoslavo-italiană a fost din nou întărită.

„Se înțelege că faptul acesta poate să aibă repercusiuni și asupra Statelor balcanice, care sunt în mod inevitabil legate și politicește și economicște de Europa Centrală“.

DNEVNIK din Sofia cu data de 21 Iunie publică sub forma unei corespondențe din Roma un lung articol în care scrie între altele:

„Agitația creată în jurul întrevederii dela Veneția, precum și în jurul tratativilor ce au fost duse cu această ocazie sunt într'adevăr reale.

„De câteva luni Italia și-a schimbat esențial politica față de Statele dunărene și balcanice.

„Aceasta s'a întâmplat după Anschluss, când Germania a ridicat în mod deschis pretenții asupra Adriaticei și șesurilor ungurești.

„Ca o urmare a acestei schimbări au avut loc întrevederea și tratativele dela Veneția.

„Rezultatul acestei întrevederi este foarte important și real.

„Italia se apropie tot mai mult de Statele balcanice pentru a putea realiza o colaborare economică în această parte.

„In afară de aceasta, Italia și Iugoslavia au elaborat o politică comună față de Cehoslovacia și minorități.

„Nu se poate tăgădui faptul că politica italiană a contribuit mult la clasificarea în Mediterană și la crearea unor condițiuni mai favorabile.

„Politica d-lui Mussolini față de Germania este realistă și cu toată axa Berlin-Roma ea s'a declarat împotriva unei acțiuni militare în Cehoslovacia.

„Inșă, astăzi, Italia mai are și alte interese: Balcanii și Câmpia Dunării.

„Pentru progresul ei economic este necesară plasarea produselor în Statele sud-estului european, deoarece acest schimb ar fi mult mai ieftin și mai rapid.

„In cercurile economice se crede că lupta ce o duce Italia în prezent pentru posesiunea piețelor sud-estice europene va fi decisivă“.

Presă elvețiană.

Ziarul **DER BUND**, din 29 Iunie, publică un interesant articol al corespondentului său din Roma despre recenta întâlnire a primului-ministru iugoslav Stoiandinovici cu ministrul de externe italian contele Ciano.

Corespondentul ziarului elvețian spune că presa și cercurile politice franceze se înșală când cred că conversațiile dela Veneția au avut ca obiect numai chestiuni de ordin economic.

Ziarul scrie:

„In realitate, chestiunile de ordin economic au avut un rol secundar. D-l Mussolini nu se mai gândește să facă din egemonia italiană în Marea Adriatică o osie a politicii ei. Italia vrea să fie stăpână în Marea Mediterană și pentru a putea să-și urmărească în liniște această țintă, caută să-și asigure spatele, ajungând la o cât mai sinceră înțelegere cu Iugoslavia.

„Cu cât mai adâncă și mai sinceră va deveni prietenia dintre Roma și Belgrad, și întâlnirea dela Veneția a urmărit acest scop —cu atât mai ușor va putea Italia să ajungă la egemonia pe care o dorește în Marea Mediterană“.

BASLER NACHRICHTEN din 28 Iunie publică și el un articol al corespondentului său din Roma, care comentează și el întâlnirea dela Veneția. Si acest corespondent subliniază prietenia tot mai strânsă dintre Roma și Belgrad și încheie.

„Fiecare zi vedește tot mai mult că Iugoslavia a devenit pentru Italia o instanță politică și economică de primul rang și că Belgrad reprezintă pentru politica italiană în Europa, un stâlp stabil de orientare.

„Lângă stâlpii politicii externe italiene de până acum — axa Roma-Berlin, înțelegerea cu Anglia, relațiile cu Tokio —, se ridică acum al patrulea stâlp: blocul adriatic italo-iugoslav.

„Dar relațiile italo-germane nu vor suferi? Se va vedea, spun cercurile italiene, că interesele germane și interesele italiene în Balcani nu sunt atât de divergente cum se crede de obicei“.

ACORDUL FRANCO-TURC

Presa franceză.

Ziarele din 2 Iulie sunt unanime satisfăcute de încheierea acordului franco-turc, cu privire la sangiacul Alexandretta.

PETIT PARISIEN scrie:

„Interesele comune ale Franței și Turciei, în bazinul Mediteranei Orientale, nu îngăduiau deloc să fie puse în concordanță. De aci înainte ele vor putea să fie conciliate, lucru satisfăcător din toate punctele de vedere.

„Turcia este o mare putere musulmană, modernizată de genul președintelui său d-l Ataturk, a cărui influență s'a resimțit în tot orientul apropiat, Turcia ocupând o poziție foarte importantă între Marea Neagră și Marea Mediterană. Amiciția sa, care totdeauna a prezentat o mare importanță pentru Franța, are azi și o mai mare însemnătate, dat fiind că Reichul și-a înaintat pozițiile către răsărit și râvnește din nou la drumul spre Bagdad“.

EXCELSIOR. *declară*: „Acest acord transformă liti-giul iritant al sangiacului Alexandretta într'o bază de cooperare politico-militară și într'o manifestație de amiciție și solidaritate între Turcia și Franța, ambele tot atât de interesate la salvarea păcii și la desăvârșirea progresului și prosperității în Mediterana orientală. Pentru a ne da seama de importanța acestui eveniment, este locul să amintim eroarea tragică, făcută în 1914, care a aruncat Turcia în alianța Imperiilor centrale“.

L'EPOQUE. *constată*: „Prietenia franco-turcă, de mai multe ori seculară, va fi consolidată prin reglementarea problemei Alexandrettei. Acest acord, intervenit după acordurile pe care Anglia le-a semnat recent cu Turcia, în domeniile economic și financiar, reprezintă un nou factor de pace. Germania va trebui de azi înainte să țină seamă de interesele altori Puteri occidentale în Sud-Estul Europei“.

L'ORDRE *examinează de asemeni această chestiune, precizând următoarele*: „Tratatul franco-turc prevede și angajamentul formal în ceea ce privește menținerea statu quo-ului în Mediterana orientală și față de conjuncturile prin care trece Europa, față de doleanțele manifestate în ceea ce privește imperiul nostru, se concepe ușor interesul său ca de pe acum, cu titlul preventiv, și pentru viitor, Franța să ia toate măsurile pentru a face față oricărei eventualități“.

LE POPULAIRE *afirmă*: „Acordul cu Turcia întărește la rândul său colaborarea franco-britanică, întru cât Anglia a desfășurat recent o însemnată activitate la Ankara. Rămâne acum să se ratifice tratatele cu Siria și Libanul, lucru ce ar fi cu atât mai de dorit, cu cât Franța ar avea astfel posibilitatea de a dovedi că amiciția cu Turcia nu o face să abandoneze politica de colaborare cu populația țărilor arabe“.

LE TEMPS *din 3 Iulie, în editorial, scrie între altele*:

„Negocierile dintre Franța și Turcia privitoare la reglementarea Sangiacului Alexandrettei au dus la un acord de ansamblu pentru care trebuie să ne felicităm deoarece el pune capăt unei situații care luase un aspect destul de îngrijorător.

„Acest acord este bazat pe principiul unei strânse colaborări între Franța și Turcia. El desprinde trei părți: prima, limitată la reglementarea chestiunii Sangiacului

propriu zis, a doua, mai largă, tinzând la reglementarea relațiilor turco-syriene și în sfârșit a treia, incontestabil cea mai importantă, implicit un reglement general franco-turc privitor în primul rând la menținerea statu-quo-ului în Mediterana orientală.

„Prietenia franco-turcă afirmându-se paralel cu prietenia anglo-turcă, va contribui cu eficacitate la consolidarea echilibrului politic în una din părțile cele mai sensibile ale domeniului mediteranean“.

L'ACTION FRANCAISE *cu aceeași dată, sub titlul „Alexandretta și mirajul alianței turcești“, publică un articol al d-lui Delebecque, articol din care redăm*:

„Încheierea acordului franco-turc va fi interpretat în Orient ca un succes al Turciei și ca un declin al Franței al cărui prestigiu merge scăzând din zi în zi în această Siria, pe care suntem pe cale s'o părăsim contrar dorinței unei imense majorități a locuitorilor săi. Ne străduim să constituim în ciuda geografiei, în ciuda istoriei și în ciuda bunului simț, un stat centralizat, independent care nu este valabil și nu va fi niciodată. Ceea ce era necesar, era menținerea și întărirea influenței și autorității franceze în Siria, nu politica ștersă și de sacrificii, fără compensații, pentru a ne asigura un sprijin himeric al Turciei.

„Căci aceasta este gândirea principală și marea iluzie: a apăra ultimele noastre poziții în Levant introducând acolo puterea care a fost înlăturată acum douăzeci de ani și căreia îi deshidem ușa pentru a o reintroduce de bună-voie

„Se speră oare astfel a imobilizare a Turciei în caz de conflict european? Își închipuie cineva să ne facem din Turcia o aliată care să stea de straje pentru noi în Orient? Dacă e astfel, și în ce mă privește o cred, mergem spre mari dezamăgiri“.

LE TEMPS *din 6 Iulie, revenind asupra tratatului de amiciție dintre Franța și Turcia, scrie*:

„Acordul încheiat deunăzi la Ankara între ministrul Afacerilor străine al Turciei și ambasadorul Franței, este un eveniment important care depășește mult interesul reglementării chestiunii Sandjaceutului dela Alexandretta.

„Acest acord anunță o eră nouă în relațiile celor două țări, revenirea la amiciția care înaintea marelui războiu era tradițională între Franța și Turcia. Colaborarea franco-turcă pentru garantarea securității Sandjaceutului dela Alexandretta poate fi punctul de plecare al unei politici cu totul nouă.

„Condițiunile în care înțelegerea a putut fi realizată, atunci când Societatea Națiunilor s'a dovedit incapabilă de a rezolva definitiv problema, înseamnă un succes important pentru cele două diplomații.

„Potrivit termenilor tratatului de amiciție, cele două State se obligă formal, de a nu intra în nicio înțelegere de ordin politic sau economic, și în nicio grupare internațională, putând fi îndreptate împotriva unuia din doi.

„In plus, Franța și Turcia se obligă să nu dea niciun sprijin unei terțe puteri care ar săvârși o agresiune împotriva uneia din cele două țări, consultându-se în vederea asigurării execuțiunii îndatoririlor lor comune, față de Sandjaceutul din Alexandretta, dacă acesta ar fi amenințat de o ruptură a echilibrului în Mediterana Orientală. Acestea sunt principalele dispozițiuni ale unui tratat de amiciție care a fost parafat ieri la Ankara.

„Precum vedem, politica franceză față de Turcia se desvoltă pe același plan ca și politica britanică.

„Amicitia franco-turcă, întinerită, are aceleași baze morale și politice și tinde spre același țel“.

Presa turcă.

Presa turcă din 6 Iulie, comentează călduros acordul încheiat cu Franța, în chestiunea sandjacului Alexandretta.

Oficiul ULLUS aduce laude acțiunii exercitate de d. Bonnet în cursul negocierilor franco-turce și socotește că între cele două țări s'au pus bazele durabile ale unei colaborări întemeiate pe încrederea reciprocă.

REPUBLIQUE își arată de asemeni satisfacția pentru rezultatele obținute.

TAN reamintește că Turcia, credincioasă principilor sale pacifice nu a urmărit niciodată să cucerească sandjacul.

KURUN afirmă că acordul este general și deplin și subliniază înțelegerea cu care Franța a examinat și soluționat întreaga chestiune.

Presa iugoslavă.

SAMUPRAVA din 4 Iulie, comentează acordul franco-turc, cu privire la sangeacul Alexandretta, subliniind viul interes pe care opinia publică din Turcia îl purta rezolvării acestei probleme.

Ziarul adaugă:

„Nu numai Turcia se bucură acum de acordul politico-militar încheiat cu Franța. Toți amicii ei, precum și toți amicii păcii salută în unanimitate acest act de înțelegere ca o fază decisivă după care va urma lichidarea definitivă a unui litigiu care a fost prea mult timp târânat în birourile și arhivele Societății Națiunilor.

„Felicitățile adresate Turciei vin și din Iugoslavia, aceste felicitări fiind expresia mulțumirii sale în clipa în care dreptele aspirații naționale ale Turciei dobândește satisfacție“.

NEUTRALITATEA ELVEȚIEI

Presa elvețiană.

NEUE ZÜRICHER ZEITUNG din 25 Iunie publică următoarele:

„Notele italiene și germană, cu privire la neutralitatea Elveției, prezintă o importanță istorică, mai ales după realizarea Anschlussului, care a creiat o situație nouă în Europa Centrală.

„Poporul elvețian este fericit să constate că Anchlussul n'a modificat raporturile dintre Italia și Germania și nici chestiunea neutralității Elveției.

„Același ziar relevă că dela data de când d-l Mussolini are conducerea Italiei, d-sa n'a scăpat nicio ocazie pentru a exprima amicitia sa față de Elveția“.

Presa germană.

Schimbul de note între Germania și Elveția, în care Reichul își exprimă satisfacția pentru faptul de a vedea Elveția redobândindu-și neutralitatea absolută, este prezentat de presa germană ca un act de o mare importanță internațională.

Oficiul DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ, din 25 Iunie, afirmă că această neutralitate are pentru Germania valoarea unui element sfânt de pace și că toate îndoielile, care existau altădată în această privință sunt azi fără obiect.

Presa franceză.

Presa franceză din 25 Iunie comentează cu mult interes declarația Germaniei și Italiei de a respecta neutralitatea Elveției.

LE PETIT JOURNAL scrie:

„Această declarație va înlătura poate oarecari îngrijorări a celor care pot să se teamă că neutralitatea Elveției nefiind recunoscută formal de toți vecinii săi. Elveția rămâne mai vulnerabilă și poate să nu mai fie considerată drept un obstacol în calea marilor State, atunci când ele ar fi tentate să se arunce unele asupra altora“.

LE FIGARO declară:

„Se socotește că Elveția a lucrat nu numai pentru ea, ci și pentru pacea tuturor“.

Presa italiană.

Ziarele italiene publică schimbul de note dintre guvernul elvețian și cel italian cu privire la hotărîrea Confederației elvețiene de a reveni la vechiul său regim de neutralitate integrală.

CORRIERE DELLA SERA din 25 Iunie reproduce nota consiliului federal elvețian care cuprinde între altele următorul pasaj:

„Declarația dela Londra constată în mod expres că Elveția nu va fi primită să participe la o acțiune militară, sau să admită trecerea trupelor străine și prepararea acțiunii militare pe teritoriul său, dar n'o libera de participarea la măsurile comerciale și financiare prevăzute la art. 16 al Pactului.

„Experiența dovedind netemeinicia distincției propusă în 1920 între diversele măsuri prevăzute de acest articol, consiliul federal a adresat la 29 Aprilie 1938, Consiliului S. N.-lor un „memoriu“ pentru a notifica intenția Elveției de a nu mai participa în niciun fel — în virtutea neutralității sale perpetuă — la aplicarea dispozițiilor pactului privitoare la sancțiuni“.

Nota adaugă că Consiliul S. N.-lor a luat act de această declarație și că Elveția nu va mai fi invitată să participe la sancțiuni.

In nota de răspuns a guvernului italian, semnată de contele Ciano, se spune între altele:

„Guvernul italian a luat act cu satisfacție de faptul că Confederația Elvețiană s'a liberat de obstacolele ce apăreau susceptibile să-i compromită neutralitatea.

„Guvernul italian e convins că menținerea necondiționată a neutralității integrale și perpetui a Elveției constituie un important factor de pace în Europa. Guvernul elvețian poate fi sigur că voinței manifestate a Confederației elvețiene cu privire la neutralitatea sa, corespunde, în același timp, o voință egală din partea guvernului italian de a respecta această neutralitate“.

In comentariul pe care-l adaugă celor 2 note, ziarul constată că hotărîrea Elveției dovedește lipsa ei de încredere în obiectivitatea Societății Națiunilor. Independența Confederației elvețiene față de obligațiile Pac-

tului instituției geneveze a șters ultima umbră ce mai stăruia în relațiile tradiționale de prietenie italo-elvețiene.

GIORNALE D'ITALIA din 28 Iunie publică o corespondență din Berna sub titlul: „Elveția care se re-novează: declinul parlamentarismului“, în care se ocupă de unificarea legislației penale și de evoluția curentelor politice elvețiene în politica internă și externă a Confederației.

„Transformarea parlamentarismului în Italia era firească, spune ziarul:

„Dar pentru Elveția, țara democrației prin excelență și prin definiție, care e în același timp țara ordinii (și

ar trebui să fie de asemenea în domeniul financiar) „un fapt cel puțin semnificativ“.

Ziarul examinează caracterul particular al sistemului elvețian de reprezentare a intereselor populare, care asigură independența reprezentanților față de fluctuațiile trecătoare ale opiniei publice, spre deosebire de regimurile întemiate pe așa zisa „responsabilitate politică“, care nu sunt altceva decât simple „asociații de interese electorale“, și ajunge la concluzia că regimul constituțional elvețian „sui generis“ și-a atins scopul care este acela de a „asigura țării o lungă eră de pace și de muncă liniștită“.

EVENIMENTELE DIN SPANIA

Presa franceză

Conversațiile anglo-italiene și neintervenția în Spania formează obiectul comentariilor principalelor ziare pariziene din 30 Iunie.

LE PETIT PARISIEN scrie:

„Politica de neintervenție este de origine franceză. D-l Yvon Delbos este acela care a pus-o la cale și ea a rămas ca un titlu de onoare al d-lui Leon Blum care, deși cu inima era de partea celor dela Madrid, totuși din rațiune și-a dat seama că riscul ar fi fost prea mare dacă ar fi adoptat altă atitudine, așa că a sacrificat inima pentru rațiune și amicițiile sale pentru datorie. În Anglia, ca și în Franța, simpatiile pentru unul sau altul din beligeranți sunt împărțite“ ceva mai mult în Franța pentru Barcelona, și ceva mai puțin în Anglia. Dar nici francezii, nici englezii nu merg până la a asuma pericolul unui război pentru a sprijini simpatiile lor“.

LE PETIT JOURNAL declară:

„De sigur că nu se poate cere d-lui Mussolini să intervină la Salamanca pentru ca naționaliștii să renunțe la unul din principalele lor atuuri, superioritatea lor aeriană, fără ca să li se ofere o compensație. Această compensație nu poate să fie decât recunoașterea statutului de beligerantă“.

L'OUVRE afirmă:

„Contele Ciano a lăsat să se înțeleagă, în conversațiile avute cu lordul Perth, ambasadorul Marei Britanii, că dacă d-sa ar voi să interzică bombardările, ar trebui să meargă mai departe și să intervină la Berlin. Această nouă notă a Italiei, prin care ea se dă în lături pentru a acuza Germania, este oare numai o simplă manevră pentru a păstra bunele dispoziții ale Angliei? Cu siguranță, cu toate că ea a făcut să se repete eri la Londra că nu va mai face concesii, că ea nu mai a făcut concesii, că a pierdut răbdarea etc. Italia este gata să retragă cei 10.000 voluntari ai săi, cu condiție ca să primească imediat, în schimb, promisiunea formală că Anglia îi va acorda un împrumut, că ea va acorda dreptul de beligerantă generalului Franco, că va pune în aplicare acordul anglo-italian etc.“

L'ORDRE constată:

„Noi nu putem să credem că Italia n'ar obține din partea Angliei rezultatele voite. După discursul dela Genova, și câtă vreme guvernul fascist persistă să îndepărteze conversațiile italo-franceze, guvernul din Paris n'ar putea să considere aceste lucruri ca fiind o dovadă a unei strânse colaborări cu guvernul din Londra“.

Ziarele pariziene din 1 Iulie, comentează, din nou, problema neintervenției în Spania.

L'ERE NOUVELLE scrie:

„Astăzi, ca și eri, trebuie asigurată pacea și de aceea guvernul francez își face, cu noblețe și curaj, toată datoria sa. rămânând credincios politicii de neintervenție“.

LA REPUBLIQUE declară:

„Oare nu se poate, după exemplul Angliei, să se ia în considerare o soluție provizorie, cum ar fi trimiterea unui agent comercial la Burgos? Poziția politică a Franței ar fi salvată. ca și interesele ei“.

L'OEUVRE, ocupându-se de lucrările comitetului de neutri, scrie:

„Englezii consideră că misiunea acestui comitet era de a ajunge la mediație, într'un timp dat. Preliminările acestei mediații sunt înfățișate, după părerea lor, printr'o ofertă similară ce va fi făcută atât la Burgos. cât și la Barcelona. În general, ceilalți delegați nu consideră această interpretare engleză ca fiind cea exactă“.

L'HUMANITE afirmă:

„Italia n'a înțeles ce anume foloase ar putea să tragă din inițiativa d-lui Neville Chamberlain. D-l Mussolini are nevoie de aplicarea rapidă a tratatului dela 16 Aprilie. El nu mai poate să aștepte termenele fixate prin tratat. Italia are nevoie de un împrumut și ea nu va putea cere acest împrumut, cu succes, decât atunci când tratatul va fi fost pus în aplicare“.

„Presa franceză din 4 Iulie, se ocupă, în principal, de discursul pe care d-l Neville Chamberlain l-a ținut la Kettering.“

LE FIGARO, sub semnătura d-lui Wladimir d'Ormeson, scrie:

„D-l Chamberlain a arătat ce element de conciliere și înțelepciune politică reprezintă actuala politică a Angliei „în mijlocul unei lumi cuprinsă de nebunie“. Dacă nu se admite să ne aplecăm capul în fața intimidărilor și violenței, nu se acceptă cu atât mai mult ca să fim antrenați de „pacifiștii însetați de sânge“, care pentru a scuti lumea de ororile unui război, ar aprinde alte războaie, din Spania până la China.

„Vorbind în special de evenimentele din Spania, d-l Chamberlain a făcut, din nou, o punere la punct, solicitând cea mai deplină aprobare. Metoda sa este de a merge drept în inima dificultăților pentru a încerca să le stoarcă veninul. Metodele adversarilor săi, fățișe sau ascunse, sunt, dimpotrivă, de a cultiva aceste dificultăți. De ce parte se găsește deci apărarea reală a păcii?“

L'HUMANITE declară:

„D-l Chamberlain explică faptul că d-sa trebuie să țină piept „pacifiștilor însetați de sânge“, pentru a împiedeca alte țări să intre în războiu, de pe urma evenimentelor din Spania. Un războiu de aservire nu se evită atunci când se cedează în fața agresorului, sacrificându-se interesele naționale unor simple interese de clasă. Dacă se va evita un războiu general, democrația va fi salvată prin sugrumarea agresorului“.

ERE NOUVELLE, în articolul său de fond, remarcă:

„Cu mult curaj d-l Chamberlain a desvăluit dedesubturile politicii intervenționistilor: dorința de câștig, de a profita mult în toate domeniile, stă oare la baza anumitor campanii în favoarea deschiderii frontierelor? Într'adevăr, d-l Chamberlain a deschis stranii orizonturi“.

LE TEMPS, analizând discursul pe care d-l Neville Chamberlain l'a rostit la întrunirea conservatoare dela Kittering, este de părere că acest discurs trebuie să fie serios meditat de toți acei care continuă a fi preocupați de consecințele directe sau indirecte ale stărilor de nesiguranță în care trăește astăzi Europa.

„Campania pe care laburiștii și liberalii independenți o duc împotriva cabinetului britanic, luând ea pretext evenimentele războiului civil din Spania, dă uneori impresia că opinia este profund împărțită, dincolo de Marea Măneei, asupra gravelor probleme ale prezentului. D. Neville Chamberlain a ținut de sigur să reacționeze contra acestei stări de lucruri.

„El a socotit că nu putea justifica mai bine politica sa decât făcând procesul războiului.

„Anglia și aliatele ei, a spus premierul britanic, au făcut războiul pentru a instaura ordinea și legea în locul forții, ele au combătut pentru apărarea libertății împotriva dominației străine. Dacă Anglia s'ar mai afla odată în primejdie, și dacă am fi siguri că războiul este unicul mijloc de apărare, ne-am bate din nou.

„Ajunge însă să examinăm bilanțul războiului din 1914—1918, care s'a soldat cu 7 milioane de morți și 13 milioane de răniți, pentru a ne convinge, că ori care ar fi tabăra care se consideră învingătoare, nu există de fapt câștigători, toți fiind pierzători.

„Toată justificarea politicii d-lui Chamberlain rezidă în această convingere. De altfel, orice s'ar putea spune, această politică a dat până acum rezultate importante. Cert este că neintervenția în afacerile Spaniei, a cărei inițiativă a fost luată de Franța și de Anglia, a atins țelul ei, și că proiectul de retragere al voluntarilor străini care luptă în cele două tabere spaniole, a fost adoptat.

„Dacă planul britanic este astăzi acceptat de comitetul dela Londra, și leal executat, problema spaniolă poate fi considerată, ca virtualmente rezolvată.

„Concluziile discursului relevă oarecare încredere în viitor, deoarece d-l Chamberlain, crede că fiecare lună care trece, întărește speranța că actualele greutăți vor fi învinse“.

Ziarele din 6 Iulie se ocupă în special de adoptarea planului britanic de către comitetul de neintervenție, punerea în aplicare a acordului anglo-italian și incidentul dela frontiera franco-italiană.

L'EPOQUE, vorbind despre adoptarea planului britanic, scrie:

„Trebuie să recunoaștem că ieri s'a făcut un pas important pe calea destinderii internaționale. Ar fi însă fals să se creadă că războiul din Spania nu ne mai rezervă surprize. Nu toți voluntarii străini părăsesc peninsula Iberică, nu s'au suprimat aprovizionările celor două tabere în luptă și nu s'a pus capăt tuturor bombar-

dărilor orașelor deschise. Situația va trebui să fie urmărită de aproape și va trebui să se îndemne la prudență toate guvernele.

L'OEUVRE declară:

„După câte se pare, fiind chiar optimiști, planul nu poate să fie pus în aplicare într'o măsură suficientă pentru a da rezultate înainte de Crăciun. Italia va trebui să aștepte până atunci pentru aplicarea acordului anglo-italian și generalul Franco pentru a obține dreptul de beligerență.

L'AUBE afirmă:

„Cu siguranță că este prematur să ne facem prea mari speranțe. Trecutul nu ne îndreptățește să fim optimiști. Deocamdată adoptarea planului britanic nu poate să fie interpretată altfel decât ca un progres din partea aceluia care servese dincolo de Pirinei o cauză care nu este a Spaniei. Dacă retragerea este efectivă, masivă și definitivă, noi refuzăm să socotim drept neglijabil, chiar după doi ani, acest eveniment, ce ar putea să aibă rezultate pe care nu le-au prevăzut cei ce au contribuit la realizarea lui“.

LE FIGARO constată:

„Acum când planul britanic este adoptat în mod oficial, va trebui să se pretindă punerea sa în aplicare“.

Presa italiană.

Problema spaniolă continuă să fie urmărită cu toată atenția de presa italiană, atât în ceea ce privește desfășurarea evenimentelor militare din Spania, cât și în ceea ce privește debaterile comitetului de neintervenție.

Interpretările date de o anumită parte a presei europene, întrededirii pe care contele Ciano a avut-o ascără cu lordul Perth, ambasadorul Mării Britanii, precum și tendința de a se atribui Germaniei și Italiei o parte de răspundere în bombardamentele aeriene din Spania, sunt respinse de d-l Virginio Gayda în GIORNALE D'ITALIA din 29 Iunie.

D. Gayda precizează care au fost chestiunile pe care contele Ciano și lordul Perth le-au examinat ieri, subliniind dintru început că este falsă interpretarea că lordul Perth ar fi intervenit energic pe lângă guvernul italian, pentru ca acesta să dea sfaturi de mai multă moderație guvernului generalului Franco.

Directorul oficiosului GIORNALE D'ITALIA declară că este în măsură a preciza care ar fi fost răspunsul comitetului Ciano.

„Primul element al raporturilor ce există între Italia și Spania naționalistă este respectul independenței politice a Spaniei.

„Or, Italia nu încetează de a exercita o discretă influență în Spania naționalistă, în sensul moderațiunii pentru cauza colaborării internaționale. Această influență are însă limite bine definite pe care Italia nu le va depăși niciodată.

În ce privește conducerea războiului, întrebunțarea bombelor și a materialului, numai comandamentul spaniol are răspunderea, spune d-l Gayda, care adaugă că ministrul afacerilor străine al Italiei a putut comunica ambasadorului britanic o serie de măsuri conforme cu dorințele Angliei, măsuri pe care generalul Franco le-a și luat, ea de pildă: de a evita atacarea vapoarelor engleze în cursul navigației și inițiativa de a se crea zone libere în porturile Spaniei guvernamentale“.

GAZETA DEL POPOLO din 30 Iunie scrie:

„Dacă situația spaniolă e totdeauna susceptibilă de complicațiuni și dacă prezintă dese aspecte periculoase,

vina este a Franței și Angliei, care închide ochii în fața realității și se abținează a nu recunoaște guvernul lui Franco, guvern mai mult decât legitim, fiindcă își exercită stăpânirea asupra mării majorității a teritoriului național și a întregului teritoriu colonial, fiindcă e dorit de cea mai mare parte a spaniolilor, fiindcă e deacum înainte singurul guvern în stare să redea pacea, unitatea, proprietatea și independența Spaniei.

„Recunoașterea guvernului Franco ar putea ajunge, prin intermediul recunoașterii stării de războiu, la neutralitate și la observarea obligațiilor de neutralitate. Și astfel comerțul de contrabandă ar pierde orice drept de tutelă“.

POPOLO D'ITALIA, din 1 Iulie, aduce amănunte asupra aprobării planului britanic, în ciuda opoziției făcute de reprezentantul sovietic.

In această privință, ziarul scrie:

„In secolul trecut Europa n'a admis în principiu și nici n'a tolerat în fapt ca Rusia să pună piciorul în Mediterană.

„Dar intrusiunea barbariei din stepă în Mediterană, pe care Europa veche n'o îngăduise, s'a săvârșit în anii din urmă grație camuflării societare și dezorientării marilor puteri...

„Rusia, având un picior în Spania, întinde dela răsărit la apus primejdia de războiu și distruge în dauna Franței opera seculară a monarhiei franceze, care crease o situație liniștită în Pirinei. Posibilitățile de colaborare în Europa sunt compromise. Căile de refacere amenințate.

„Aspectele situației pun în plină lumină caracterul nobil al cauzei pentru care luptă Spania națională. Cauza e națională spaniolă, dar în același timp europeană.

„Cât timp Moscova va avea un picior în Mediterana occidentală, o amenințare va fi totdeauna în suspensie.

Ziarul urmărește negocierile dela Londra și „presiunile comuniste“ exercitate la Paris pentru redeschiderea frontierei Pirineilor“.

LA STAMPO, din 1 Iulie, ocupându-se de amenințarea cu represalii a guvernului din Barcelona, spune că aceasta nu este decât o manevră criminală, pusă la cale pentru a provoca un nou războiu mondial.

Ziarul comentează pe larg scrisoarea adresată de amiralul și deputatul britanic Sir Rogers Keyes, ziarului TIMES în care contrabanda făcută de vasele englezești în apele spaniole e calificată de insultă la adresa diapelului britanic.

GAZETTA DEL POPOLO, din 2 Iulie, găsește în GRINGOIRE și în LA FLÈCHE, organul democraților socialiști, noi dovezi ale tentativei bolșevicilor de a provoca o generalizare a conflictului spaniol prin intermediul guvernului din Barcelona.

IL LAVORO FASCISTA, din 3 Iulie, reproduce și comentează declarația prin care foștii combatanți francezi cer guvernului să respecte politica de neintervenție în Spania.

IL POPOLO D'ITALIA, din aceeași zi, reproduce și comentează pasagi din discursul rostit de d. Chamberlain la Kettering, oprindu-se asupra atitudinii hotărâte a guvernului britanic în chestiunea spaniolă și punând-o în contrast cu ezitățile politice franceze.

Ziarul crede că guvernul Daladier va fi în cele din urmă îndemnat să urmeze exemplul Mării Britanii.

Ziarele din 5 Iulie se ocupă de proiectul creerii unui port neutru destinat comerțului cu Spania guvernamen-

tală, polemizând cu presa franceză și urmărind în amănunte desbaterile ce au avut loc în Camera comunelor.

GIORNALE D'ITALIA se ocupă de răspunsul britanic la nota generalului Franco asupra bombardamentului aerian, și crede, ca și celelalte ziare, că se va ajunge de data aceasta la un acord în această chestiune de interese general europene.

Presa engleză.

Intreaga presă engleză urmărește cu deosebită atenție desfășurarea evenimentelor din Spania.

THE DAILY MAIL din 29 Iunie crede a ști că d. Chamberlain a cerut telegrafic d-lui Mussolini să stăruie pe lângă generalul Franco, pentru a opri bombardarea aeriană a vaselor britanice. Ziarul descrie tragicul raid aerian întreprins deasupra portului Alicante de cinci avioane naționaliste trimotoare, care au lansat 40 de bombe lovind și două vase britanice și omorând între alții și un marinar român, ziarul continuă:

„Amenințarea adresată de guvernul din Barcelona țării care sprijină pe generalul Franco, a avut ca rezultat observă ziarul, să întârzie și mai mult intrarea în vigoare a pactului anglo-italian și să oprească negocierile franco-italiene, cu toate că d. Mussolini a făgăduit d-lui Chamberlain tot concursul său pentru a determina pe generalul Franco să renunțe la bombardarea navelor britanice“.

MANCHESTER GUARDIAN, cu aceeași dată, arată că amenințarea cu represalii făcută de guvernul din Barcelona se referă la porturile naționaliste și în special la insula Majorca, și în niciun caz nu poate fi vorba de bombardarea teritoriilor italiene ori germane.

Ziarul reproduce nota prin care guvernul din Barcelona primește cu entuziasm formarea unei comisii de anchetă a raidurilor aeriene.

TIMES, din 3 Iunie, scrie că rezultatul presiunii discrete exercitate de d. Mussolini asupra generalului Franco s'a și manifestat prin măsurile luate de acesta din urmă pentru a proteja vasele britanice și pentru a găsi un port neutru unde să se poată exercita comerțul în libertate.

DAILY HERALD scrie: „Cabinetul a luat în considerație sugestia creerii „unui port liber“, făcută de ducele de Alba. Nicio hotărâre definitivă nu s'a luat. Dar era conform cu concepția primului ministru ca propunerea, poate cu unele modificări, să poată deveni baza unui acord cu generalul Franco.

„Comercianții englezi vor putea să folosească un port republicat, sub control strict, pentru negoțul cu toate bunurile neprohibitiv. Toate celelalte porturi vor fi teritorii interzise. Dacă vreun vas britanic caută să le folosească, generalul Franco va fi îndreptățit să le scufunde, să le ardă sau să le distrugă, fără ca cineva să mai poată protesta. Cu alte cuvinte guvernul Majestății Sale e gata să coopereze cu șeful rebelilor la stabilirea unui blocus de fapt a porturilor republicane, afară de unu. D. Chamberlain crede că generalul Franco ar putea acorda două“.

Ziarul crede că și această soluție va întârzia mult până să se realizeze, dată fiind încetineala cu care lucrează comitetul de neintervenție.

DAILY TELEGRAPH AND MORNING POST, din 1 Iulie, ocupându-se de sosirea lui Sir Robert Hodson, agentul guvernului britanic pe lângă generalul Franco, crede a ști că raportul prezentat de acesta la Foreign

Office poartă asupra alegerii „unui port neutru“ care să opere siguranța necesară vaselor de comerț britanice.

MANCHESTER GUARDIAN, din aceeași zi, crede că proiectul portului liber nu-i satisfăcător și descrie obiecțiile sovietice și propunerea delegatului rus pentru înființarea observatorilor neutri în toate porturile spaniole.

TIMES, constată acordul intervenit în comitetul de neintervenție cu privire la planul de retragere a voluntarilor străini, relatează chipul cum se repartizează cheltuielile necesare aplicării acestui plan și adaugă:

„Guvernul examinează de aproape în special propunerea naționaliștilor pentru crearea unui port neutru, sau a unei zone neutre în mai multe porturi, rezervate comerțului ilegal. Mulți diplomați spun că ar fi greu să se hotărască porturi neutre fără recunoașterea calității de beligeranți a ambelor părți“.

MANCHESTER GUARDIAN, din 2 Iulie, crede că nu-i încă momentul să se felicite comitetul de neintervenție pentru rezultatul la care a ajuns în ceea ce privește aplicarea planului de retragere a voluntarilor străini, fiindcă nu s'a trecut încă la fapte în acest domeniu. Sunt totuși speranțe să se ajungă de data aceasta la aplicarea planului, dat fiind faptul că de cealaltă parte a acordului închiderea frontierei Pirineilor s'a și făcut de către Franța.

Același ziar anunță congresul, organizat de comitetul Companiei Internaționale pentru Pace, ce se va ține la Paris la 23 Iulie sub conducerea lordului Cecil și a d-lui Paul Boncour, pentru a protesta împotriva „războiului totalitar“ și a bombardării populației civile.

OBSERVER, din 3 Iulie, publică o corespondență diplomatică privitoare la noua fază a războiului civil spaniol, pe care îl considera intrat în mod definitiv într'o fază finală. El scrie:

„Pentru prima dată, în lunga istorie a complicațiilor internaționale privitoare la Spania, e cu putință să se relateze ceva precis asupra cazului „neintervenției“.

„O ședință plenară a 27 de state reprezentate în comitet a fost convocată la ora 4, marțea trecută, pentru a primi dela președintele subcomitetului un raport conform căruia cele cinci mari puteri: Franța, Italia, Germania, Rusia și Anglia au căzut de acord cu câteva rezerve de detaliu, să pună în practică planul de evacuare a trupelor străine, propus de Marea Britanie“.

Ziarul descrie amănuntele privitoare la repartizarea costului repatrierii voluntarilor. Aplicarea planului va

costa două milioane lire sterline, dintre care $\frac{1}{2}$ de milion va fi procurat de Anglia, iar restul de celelalte patru mari puteri, care vor avea să împartă între ele împreună cu Marea Britanie și partea Rusiei, dacă aceasta va refuza până la urmă să aducă contribuția ce-i revine pentru pacificarea Spaniei.

Presă germană.

Ziarele germane din 6 Iulie confirmă că acceptarea planului britanic de comitetul de neintervenție constituie o etapă importantă și deschide perspective favorabile.

În special ANGRIF, numește această acceptare „un pas important spre limitarea războiului din Spania, numai la ostilități între spanioli“.

Ziarul remarcă că pentru prima dată de multă vreme, patru mari puteri europene s'au pus de acord...

ANGRIF socotește că Rusia Sovietică va sfârși prin a primi planul, acceptat deja de reprezentantul ei.

Ziarul speră apoi că unanimitatea marilor puteri, care s'a exprimat pe chestiunea voluntarilor, va putea să-și îndrepte privirea spre soluționarea altor litigii amenințând pacea.

Presă germană din 7 Iulie se ocupă de înțelegerea obținută la Londra cu privire la planul britanic pentru retragerea voluntarilor străini din Spania. Ziarele afirmă însă că nu trebuie să domnească prea mult optimismul dată fiind atitudinea sovietelor.

VOELKISCHER BEOBACHTER scrie:

„Este imposibil ca planul britanic să poată fi realizat înainte de toamnă. Aceasta s'ar datorii faptului că reprezentantul sovietelor în comitetul de neintervenție a consimțit la aplicarea planului mai mult în numele său personal, fără a angaja pe șefii săi dela Kremlin“.

Celelalte ziare germane publică articole tot în sensul celor de mai sus.

FRANKFURTER ZEITUNG comentează cu scepticism acceptarea planului britanic de către comitetul de neintervenție.

„Dificultățile naturale, scrie ziarul, pe care le întâmpină trupele generalului Franco nu lasă să se intervadă o terminare apropiată a conflictului din Spania. În împrejurările de față eforturile, de care a vorbit d-l Chamberlain în vederea unei mediații a Puterilor europene pentru a se ajunge la un armistițiu, nu au șansă să reușească. Rămâne să hotărască armele“.

PROBLEME EUROPENE

RAPORTURILE INTERBALCANICE

NEUE FREIE PRESSE din 25 Iunie, sub titlul: „Amiciție nouă în Sud-Est?“, publică o corespondență din Sofia, în care scrie între altele:

„În urma pactului de amiciție încheiat cu Iugoslavia, Bulgaria a ieșit din „splendida izolare“ în care ajunsese din cauza pactului balcanic. Acest sprijin și refacerea armatei sale au făcut din nou din Bulgaria un factor în arena sudest-europeană, pe care statele vecine nu l-au putut da neglijent la o parte. Pentru prima dată s'a ob-

servat clar acest lucru la ultima sesiune a Înțelegerii balcanice dela Ankara. Rezultatul acestei sesiuni a fost recunoașterea că o pacificare durabilă a Sud-estului este imposibilă fără cooperarea Bulgariei.

„Bulgaria n'a rămas surdă față de aceste sunete, din cauză că ea a fost totdeauna pentru înțelegere, dar numai pentru una dela Stat la Stat.

„Pare că Turcia este dispusă să aprofundeze raporturile amicale existente cu partenerul cel mai puternic al Înțelegerii balcanice: cu Iugoslavia. De aceea a plecat Gelal Bayar cu ministrul său de externe la Belgrad. Pe de altă

parte se leagă fire tot mai dese între Sofia și Belgrad, după cum dovedesc diferitele convențiuni din ultimele luni. De aceea pentru Ankara drumul la Belgrad trece prin Sofia, care este dispusă să se intercaleze ca o punte. Pare că și la Ankara există voința de a păși pe acest drum.

„Astfel, după convorbirile dela Sofia, pare că se va desvolta o nouă amicitie în Sudest“.

RELAȚIILE ITALO-GERMANE

LE POPULAIRE din 3 Iulie, sub semnătura d-lui Leon Blum, publică un articol în care analizează raporturile italo-germane. Fostul prim-ministru este de părere că scopul axei Roma-Berlin este, în intenția d-lui Mussolini acela de a asigura imperialismul fascist în Mediterana, cu ajutorul Reichului.

D-l Blum își sprijină această opinie pe argumentul că, renunțând la „suzeranitatea italiană în Europa Centrală, adică la adevărata succesiune a Habsburgilor“, renunțare care apare din atitudinea Italiei față de Anschluss, d-l Mussolini n'a făcut acest lucru decât pentru a dobândi sprijinul Germaniei în politica sa mediteraneană.

DATORIILE EXTERNE ALE AUSTRIEI

Presa germană din 2 Iulie înregistrează cu satisfacție deosebită rezultatele pozitive ale negocierilor germano-britanice, duse la Londra, în chestiunea datoriilor Austriei.

BERLINER BOERSENZEITUNG, scrie: „Ecoul pe care l-a găsit la Londra discursul pronunțat de ministrul economiei Reichului, la Bremen, lăsa să se înțeleagă că, Marea Britanie este gata să adere la punctul de vedere german în privința împrumuturilor contractate de Austria federală. Recunoscându-se punctul de vedere german reeșea că guvernul britanic era dispus să se înțeleagă cu guvernul german asupra problemei datoriilor austriace, cu condiție să se țină seamă și de interesele britanice. Rezultatul pozitiv ce s'a obținut acum dovedește că punctul de vedere german s'a bucurat de comprehensiune și că, așa cum s'a întâmplat cu Elveția și cu Polonia, cu puțină bunăvoință este totdeauna posibil să se ajungă la rezultate convenabile pentru toate părțile interesate“.

DAILY MAIL din 1 Iulie scrie:

„Acordul anglo-german asupra chestiunii datoriilor Austriei, anunțat de d-l John Simon, este o nouă dovadă a valorii negocierilor directe. Guvernul d-lui Chamberlain a reușit încă odată să încheie un acord de o considerabilă importanță și a cruțat astfel, prin discuții liniștite, o nouă lovitură comerțului internațional.“

„Dacă Germania ar fi refuzat, după cum anunțase, plata celor trei împrumuturi garantate Austriei și dacă țările garante ar fi luat măsuri de boicotare economică la adresa Germaniei, ar fi rezultat o dezorganizare economică și financiară a relațiilor dintre marile Puteri occidentale“.

MANCHESTER GUARDIAN, din 2 Iulie e mai sceptic, cu privire la negocierile anglo-germane. Ziarul crede că e bine că Germania s'a hotărât să onoreze datoriile Aus-

triei, dar tactica ei de intimidare și de forță a reușit totuși încă odată, impunând o reducere a procentului acestor împrumuturi. El exprimă părerea că negocierile în curs vor trebui continuate prin încheierea unui acord comercial și financiar cu caracter general menit să reglementeze regimul schimburilor dintre Germania și Marea Britanie, pentru a asigura exportul produselor fabricate în Germania și încheierea unui acord de clearing.

DAILY TELEGRAPH AND MORNING POST, din aceeași zi, contează declarațiile lui Sir John Simon și satisfacția resimțită în Camera comunelor.

Ziarul anunță că acordul nu va fi comunicat cercurilor financiare din City decât după semnare și că, între timp, Statele-Unite cer Germaniei un regim similar pentru împrumuturile garantate de depunătorii americani.

SITUAȚIA UNGARIEI

LE TEMPS din 20 Iunie, sub titlul „Poziția Ungariei“, publică în esență:

„Când se examinează situația în Europa Centrală nu se ține destul seama de factorul maghiar, care are o mare importanță, nu numai în ce privește organizarea economică a regiunii dunărene propriu zisă, dar și cu privire la soarta întregii porțiuni orientale a continentului, în prezența celor două expansiuni: germană și italiană, în direcția Balcanilor.“

„Înainte de stabilirea axei Berlin-Roma, Budapesta a cunoscut uneori o situație delicată, având de ales între amicitia germană și amicitia italiană.“

„De atunci politica concentrată a celor două puteri autoritare părea a fi creat condiții mai prielnice pentru acțiunea generală a guvernului ungar, dar Anschlussul intervenind a modificat încă odată situația, iar faptul că alipirea Austriei de Rejeh a creat o fruntarie comună între Ungaria și Germania, preocupă serios pe conducătorii Ungariei.“

„Astfel se explică de ce Budapesta pare mai dispusă astăzi să examineze o apropiere cu țările Micii Înțelegeri. Discursul rostit acum două luni de d. Kanya, ministrul afacerilor străine, se referă la chestiunile proprii basinelui dunărean, care, după expresia sa sunt egale în importanța relațiilor cu marile puteri.“

„Ceea ce se poate desprinde este că în cinda legăturilor care îl unesc Romei și Berlinului, guvernul ungar dorește să-și rezerve o oarecare libertate de acțiune, pentru a putea adopta politica sa oricărei împrejurări venind a se produce. Raporturile sale deosebit de amicale și încrezătoare cu Polonia sunt caracteristice din acest punct de vedere, căci dela Budapesta a pornit în realitate ideea unei strânse grupări a națiunilor zise neutrale, care ținându-se la o parte de rivalitățile marilor puteri și grupându-se dela Baltica la Marea Neagră, ar constitui o barieră solidă, atât împotriva expansiunii germane, cât și împotriva extinderii Rusiei Sovietice spre Europa Orientală și Centrală.“

„Această concepție, se știe, are astăzi partizani activi la Varșovia și la București.“

„Grija de a ține în frâu ambițiunile național-socialiste care tind să sdruncine actualul regim al Ungariei, contribuie ca maghiarii să privească cu ochi buni un sistem susceptibil de a-i apăra împotriva unei primejdii, care de când cu anexarea Austriei, a devenit pentru ei tot mai iminentă“.

MICA ÎNTELEGERE

PRAGER PRESSE din 1 Iulie, ocupându-se de expoziția turistică a Micii Înțelegeri la Praga, scrie:

„Expoziția este o probă practică a cooperării economice a statelor Micii Înțelegeri. Ea informează în mod clar despre bogăția frumuseților naturale ale teritoriului Micii Înțelegeri“.

CHESTIUNEA SLOVACĂ

THE LISTENER, din 23 Iunie publică un articol al profesorului R. W. Seton-Watson despre chestiunea slovacă, în care unul din cei mai adânci cunoscători ai chestiunilor dunărene expune punctul său de vedere cu privire la mișcarea autonomistă condusă de dr. Hlinka. Cehoslovacia, spune în esență d. Seton-Watson nu poate deveni o confederație asemănătoare Elveției, care e alcătuită

din 22 cantoane suverane, deși nu are decât o treime din populația Cehoslovaciei. Singurul sens în care poate fi înțeles federalismul în republica cehoslovacă este acela al libertății și egalității de regim a naționalităților componente. Nu poate fi vorba deci decât de un federalism politic și nu de unul administrativ. Slovaci care, înainte de războiu, au suferit considerabil de pe urma campaniei de desnaționalizare a maghiarilor—toate școlile slovace fuseseră desfășurate încă din 1875—minoritatea slovacă, care era nevoită să emigreze în America sau să aștepte misionari boemi pentru a-și păstra naționalitatea, ar avea azi datoria să-și amintească acest lucru și să înceteze a mai sprijini o mișcare ce vine azi în sprijinul agitației minorității Sudeților. Aceasta cu atât mai mult cu cât noul regim al naționalităților acordat de guvernul ceh asigură autonomia culturală și politică a tuturor minorităților. Există însă unele limite ale autonomiei, dincolo de care Statul nu poate merge fără a pune în primejdie unitatea guvernului responsabil de buna administrare a intereselor poporului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj